

Felhívás

a Pesten tervezett országos kiállítás ügyében.

A hazai termelés minden ágaiban megindult haladási törekvések egy általános kiállítás eszméjét ébresztették, — melyet a magyar kormány erélyesen felfogván, annak kivitelét áldozatkészséggel kívánja előmozdítani, s az alólírt ideiglenes bizottságot felhívta, miként a szükséges előmunkálatokat elkészítse.

Hogy a kiállítás terjedelmére nézve tájékozást nyerjünk, ezennel felhívjuk mindazokat, kik a tervezett hazafiui vállalatban terményeik, iparezikkeik és műtárgyaik kiállítása által résztvenni kívánnak, hogy, f. évi augusztus 1-éig nevük és lakásuk (utolsó pósta) megjelölésével ellátott iratban közöljék:

1. Miféle tárgyakat szándékoznak kiállítani?

2. Körülbelől mennyi tért fognak ezen tárgyak kiállításával igénybe venni.

E nyilatkozatok, melyek a jelentkezőkre nézve kötelező erővel nem bírnak és csak előleges tájékozásul szolgálnak, így czímezendők: Az ideiglenes kiállítási bizottsághoz az iparegyesület helyiségében Pesten (régí színpület I. emelet).

Át vagyunk hatva, azon meggyőződéstől, hogy a kiállítás eszméje általános viszhangra fog találni és minden gazdát, iparost és művészt, szóval a nemzeti jólét munkásait tevékeny közreműködésre fogja buzdítani; s azért reméljük, hogy mindenki sietni fog e felhívásunknak megfelelni, s ez által lehetővé tenni, hogy az előmunkálatokat minél tökéletesebben és gyorsabban befejezván, a tényleges kivitelhez lehessen fogni.

Pesten 1869. évi július 8-án.

Az orsz. m. iparegyesület, orsz. gazdasági egyesület és orsz. képzőművészeti társulat küldötteiből alakult

ideiglenes kiállítási bizottság.

Magyarország mezőgazdái, iparosai és művészeihez.

Néhány nap előtt figyelmessé tettük a hazai közönséget, hogy Pesten egy országos kiállítás szándékoltatik tartatni.

Midőn Magyarország ismét az önnálló európai államok sorába lép, fel kell mutatnia, mire képes azon a téren, a melynek szorgalmas művelése nélkül napjainkban egy nemzet sem lehet nagygyá: a munka terén. Ha őseink vitézsége nekünk e hazát megszerezte és megőrizte, és szabadságát egy évezedren át dicsően fentartotta: reánk azon nem csekélyebb feladat vár, hogy a nemzeteknek a legnemesebb emberi czélok iránti békés versenyében hátra ne maradjunk, és — ha ez a viszonyok nyomása alatt megtörtént — erőnk teljes megfeszítésével törekedjünk az előre haladott nemzeteket utolérni, hogy Magyarország modern mivelődési hivatásában ugyanazon dicsteljes állásra jusson, melyet előbb mint az európai műveltség rendíthetlen védbástyája az ázsiai barbárság ellen elfoglalt. A szabadság és műveltség, a folytonos haladásnak e legbiztosabb támaszai azonban csak a nemzeti jólét alapján állhatnak fenn; és jólétről csak ott lehet szó, a hol a földművelés, ipar és kereskedés virágzik.

A nagyszerű világkiállításokat és a számos kisebb kiállításokat, melyeknek a két utolsó évtized szemtanuja volt, nem lehet csupán úgy tekintenünk mint a nyugot európai államok iparosságának eredményeit: e kiállítások egyuttal kiindulási pontjai és indokai voltak azon nagyszerű előmeneteknek, melyeket ujabban majdnem valamennyi résztvevő nemzetenél az ipar emelkedésében a termelés és gazdagodás növekedésében észlelhetünk. Minden nemzet itt megismerte erejét és gyengéit a különböző termelési ágakban; diadalokat aratott, új piacokat hódított, de egyszersmind okulást merített, és ösztönzést talált a kitartó, erélyes munkálkodásra. És kisebb mérvben áll ez minden kisebb kiállításról is.

Magyarországnak is voltak ugyan egyes részletes kiállításai de összes termelését még nem volt alkalmá egy képbe foglalva szemlélhetni. Ily általános áttekintés nélkül azonban az egyes kezdeményező iparosok nem tájékozhatják magukat a követendő utakról; hiányzik a tiszta és kétségbe vonhatlan megismerés a felett, hogy miben vagyunk leginkább hátra, hol és mi módon kell a létező hiányok betöltéséhez fogunk. De a külföld is sok részben még téves nézetekkel és hiányos ismeretekkel bír a magyar ipar állapotáról, a hazai termelés neméről minőségéről és mennyiségéről.

E szerint azon feladat vár reánk, hogy erőnk teljes összefűtésével egy hazai kiállítást létesítsünk, mely Magyarországnak becsületére váljék. A mezei gazda, erdész és bányász, kik földünk gazdag kincseit kiaknázzák, a kézműves és gyáros, kik azokat ezernyi módon átalakítják és értéküket megsokszorozzák, a művész, a ki az anyagnak eszményi alakot ad, s azáltal a nemzet szellemi tőkéjét növeli: mindezek egyiránt hivatva vannak bizonyosságot tenni azon tevékenységről, melyből hazánk anyagi és szellemi virágzásának kell majd kifejlődni. Minden egyes tétovázás nélkül határozza el, hogy nem fog hiányozni ott, a hol arról van szó, hogy az egész ország méltóan lépjen fel. Ha a remélhető részvét nagyjából ki lesz jelölve, gyorsan lehet majd a részletek megállapításához fogni. Még nem bizonyos ugyan, vajjon a kiállítást meg lehet-e tartani 1870. év őszén, vagy csak 1871 tavaszán, de ez ne tartóztasson senkit, hogy előlegesen is kijelentse szándékát, mely csak tájékoztató és a tervezés és osztályozás lehetőleg czélszerű fogantatására szolgál. — Az előleges, kötelezettség nélküli nyilatkozat, melyet minden kiállítótól nemcsak az ügy, hanem saját érdekében is már most megnyerni ohajtunk, csupán azon rövid éresítésből áll:

1. Milynemű tárgyakat ohajt kiállítani;
2. mennyi helyet (föld, asztal vagy falterületet) vél ezek

számára körülbelül igénybe vehetni; mely nyilatkozatok az ideiglenes kiállítási bizottsághoz (Pest, régi színházépület I. emelet.) intézendők.

Valóban nem könnyű a kiállítást oly kitűzően rendezni, a mint azt az e tárgyban tapasztaltabb külföld nem egy példában megmutatta; de annál inkább érdekében áll és hazafias kötelessége minden egyes résztvevőnek, hogy az egész mű sikerét buzgalmával előmozdítsa.

Reméljük, hogy az eszme megpendítése élénk törekvést fog kelteni a haza minden vidékén azon nagy czél iránt, melyet magunk elé tűztünk; hogy honfitársaink és szomszédaink előtt a magyar nemzeti munkának teljes és jól rendezett képét tüntessük fel.

Az országos magy. iparegyesület, gazdasági egyesület, és központi társulat által kiküldött ideiglenes kiállítási bizottság nevében

ifj. gr. Zichy József,

elnök.

Elmélkedés és javaslat gazdasági felsőbb tanintézetekünk ügyében.

A gyakorlati gazdák a gazdasági felsőbb tanintézeteket mindenütt, és így hazánkban is, nem egyszer illeték már azon látszólagosan joggal kimondott nehéz szemrehányással, *hogy növendékeiket megfelelő elméleti tanítás mellett nem látják el kellő gyakorlati oktatással*, és nevezetesen, hogy azokat igen gyakran *a kézfogásokban való jártasságnélkül* bocsátják el kötelekükből.

Ezen tényt csakugyan nem is lehet megczáfolni és tagadása annyi volna, mint látni nem akarni.

Azok, kiknek a gazdaság gyakorlati üzése jutott életfeladatul, igen jól tudják, mily fölötte fontos dolog az, hogy a gazda a körülötte mindennap előforduló munkálatokat nemcsak *lehetőleg tökéletesen ismerje*, hanem *a kézfogásokban ő maga is*, némi ügyességig jártas legyen.